

До 170-річчя від дня народження М.Л. Кропивницького

*До 110-річчя від дня заснування
Центральної бібліотеки ім. М.Л. Кропивницького м. Миколаєва*

Марко Лукич КРОПИВНИЦЬКИЙ

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

Миколаїв

2010

Централізована бібліотечна система для дорослих м. Миколаєва
Центральна бібліотека ім. М.Л. Кропивницького
Інформаційно-бібліографічний відділ

До 170-річчя від дня народження М.Л. Кропивницького

*До 110-річчя від дня заснування
Центральної бібліотеки ім. М.Л. Кропивницького м. Миколаєва*

Марко Лукич КРОПИВНИЦЬКИЙ

Бібліографічний покажчик

*Миколаїв
2010*

Марко Лукич Кропивницький : бібліогр. покажчик / Центральна бібліотека ім. М.Л. Кропивницького ЦБС для дорослих м. Миколаєва ; уклад. О.В. Сергєєва, О.М. Неки-пелова. - Миколаїв, 2010. - 22 с.

Даний бібліографічний покажчик, підготовлений Центральною бібліотекою ім. М.Л. Кропивницького до 170-річчя від дня народження М.Л. Кропивницького та 110-річчя заснування Центральної бібліотеки ім. М.Л. Кропивницького, включає книги і статті з періодичних видань за 1965-2010 рр., а також ресурси Інтернет. Покажчик складається з передмови та розділів: „Твори М.Л. Кропивницького”, „Життєвий і творчий шлях М.Л. Кропивницького”, „М.Л. Кропивницький та Миколаївщина”, „М.Л. Кропивницький в Інтернет”. У першому розділі матеріал розташований у хронологічній послідовності виходу творів. В інших розділах – у алфавіті авторів. Розділ „М.Л. Кропивницький в Інтернет” включає такі підрозділи: Життєвими дорогами; Повні тексти творів; Драматургія та театральна діяльність; Вшанування пам’яті М.Л. Кропивницького.

Відбір матеріалу закінчено у лютому 2010 року.

Покажчик представлено на сайті ЦБ ім. М.Л. Кропивницького www.niklib.com

Укладачі: Сергєєва О.В., Некипелова О.М.

Редактор: Михайловська Т.О.

Коректор: Холодилькіна Л.І.

Комп’ютерна обробка: Бойко О.В.

Відповідальна за випуск: Варюхіна Л.М.

ПЕРЕДМОВА

Марко Лукич Кропивницький - український драматург, актор, режисер, композитор. Народився 22 травня 1840 р. в с. Бежбайраки (тепер Кропивницьке) Кіровоградської області. Автор понад 40 п'єс (серед них – „Дай серцю волю, заведе в неволю”, „Доки сонце зійде, роса очі виїсть” та ін.). Очолював драматичні колективи, які діяли у 1882-1883, 1885-1888, 1894-1900, 1900-1905 роках. З ними пов'язана творчість М. Садовського, М. Заньковецької, М. Старицького, І. Карпенко-Карого та інших корифеїв українського театру.

Кропивницький Марко Лукич - фундатор українського професійного театру; йому належить основоположна роль у створенні національної школи театрального мистецтва, формуванні оригінального вітчизняного репертуару. Актора не раз запрошували на імператорську сцену, однак він не хотів розлучатися з батьківщиною, рідним мистецтвом, відстоюючи у такий спосіб право українців на свою мову і культуру.

Марко Кропивницький народився в сім'ї управителя поміщицького маєтку. У 1861-1871 рр. служив канцеляристом в установах Бобринця та Єлисаветграду (нині Кіровоград). У 1862-1863 рр. був вільним слухачем юридичного факультету Київського університету.

Після відставки у 1871 р. М. Кропивницький переїздить до Одеси. Першою його роллю як актора-професіонала у складі трупи Народного одеського театру Моркових і Чернишова була роль Стецька в комедії Г. Квітки-Основ'яненка „Сватання на Гончарівці”. Місцева преса та публіка високо оцінили талант молодого актора.

Відтоді він повністю віддається сценічній і літературній творчості, працюючи в професійних театрах Одеси та Петербурга, а також в Галичині - у складі трупи культурно-освітнього товариства „Руська бесіда”.

Царський указ 1876 р., яким заборонялись „різні сценічні вистави і читання на малоросійському наріді”, змусив М. Кропивницького знову працювати в російських трупах. Коли ж 1881 р., хоч і з цілим рядом обмежень, були дозволені спектаклі українською мовою, М. Кропивницький разом з антрепренером Г. Ашкаренком заснував у Кременчузі першу українську професійну трупу, що швидко здобула популярність в Україні та за її межами й увійшла в історію вітчизняної культури під назвою „театр корифеїв”. Згодом М. Кропивницький виходить з цієї трупи і організовує нову, яка за довгі роки свого існування стала школою для багатьох славетних діячів українського театру.

М. Кропивницькому належить першорядне місце у формуванні оригінального вітчизняного репертуару. І сьогодні не сходять зі сцени його класичні драми та комедії: „Дай серцю волю, заведе в неволю”, „Доки сонце зійде, роса очі виїсть”, „Глитай, або ж Павук”, „Чмир”, „Скрутна доба” та ін. Актор створив чимало сценічних образів на власному драматургічному матеріалі, а також за творами інших авторів. М. Кропивницький відомий не лише як видатний драматург, актор, режисер, він також є автором ряду музичних творів, які відзначаються високою професійністю та мелодійністю (дует „За сонцем хмаронька пливе”, пісня „Соловейко”).

Непересічні організаційні здібності М. Кропивницького поєднувались з потужним талантом режисера-реформатора, який тяжів до синтезу слова, музики, пісні і танцю, започаткувавши традиції класичної музично-драматичної вистави. Його називають „батьком українського професійного театру”. Того, що встиг зробити за своє життя Марко Кропивницький як драматург, актор, режисер, антрепренер і композитор, цілком досить, щоб ім'я його назавжди збереглося в пам'яті українського народу та в історії світового мистецтва.

Життя та творчість М.Л. Кропивницького пов'язана і з Миколаївщиною.

В ранньому дитинстві він жив у селах Арбузинського, Доманівського та Вознесенського районів. У 1852-1853 роках навчався у Вознесенську. Пізніше в Миколаєві М. Кропивницький був як головний режисер трупи М. Старицького (1883-1885), як керівник театральної трупи (1900, 1902). Протягом довгих років Марко Лукич підтримував дружні стосунки з композитором та істориком М. Аркасом. Саме Кропивницькому М. Аркас доручив постановку своєї опери „Катерина”.

В останню дорогу М.Л. Кропивницький теж вирушив з нашої миколаївської землі. Повертаючись з гастрольної поїздки з Одеси на Харківщину, він раптово помер у вагоні поїзда 21 квітня 1910 року на станції Підгородна біля м. Первомайська.

В 1990 році за пропозицією Миколаївського обласного відділення Спілки письменників України Центральної бібліотеці ЦБС для дорослих міста Миколаєва присвоєно ім'я Марка Лукича Кропивницького.

ТВОРИ М.Л. КРОПИВНИЦЬКОГО

Кропивницький, М.Л. П'єси [Текст] / М.Л. Кропивницький. - К. : Держлітвидав, 1950. - 380 с. : портр.

Кропивницький, М.Л. Скрутна доба : п'єса на 3 дії [Текст] / М.Л. Кропивницький. - К. : Мистецтво, 1954. - 80 с.

Кропивницький, М.Л. Невольник [Текст] : драматичні малюнки у 5-ти одмінах / М.Л. Кропивницький. - К. : Держлітвидав, 1956. - 56 с.

Кропивницький, М.Л. Твори в шести томах [Текст] / М. Кропивницький. - К. : Державне видавництво художньої літератури, 1959-1960.

Кропивницький, М.Л. Вибрані твори [Текст] / М.Л. Кропивницький. - К. : Дніпро, 1971. - 346 с. : іл.

Кропивницький, М.Л. Доки сонце зійде, роса очі виїсть [Текст] : драма в 4-х діях і 5-ти одмінах / М.Л. Кропивницький. - К. : Дніпро, 1980. - 106 с.

Кропивницький, М.Л. П'єси [Текст] / М.Л. Кропивницький. - К. : Дніпро, 1982. - 368 с.

Кропивницький, М.Л. Вибрані п'єси [Текст] / М.Л. Кропивницький. - К. : Мистецтво, 1984. - 221 с.

Кропивницький, М.Л. Драматичні твори [Текст] / М.Л. Кропивницький ; уклад. В.М. Івашков. - К. : Наукова думка, 1990. - 603 с.

П'ять листів М.Л. Кропивницького [до В.П. Науменка] [Текст] // Український театр. - 1990. - № 3. - С. 22-24.

Кропивницький, М.Л. П'єси [Текст] / М.Л. Кропивницький. - К. : Дніпро, 1990. - 448 с.

Кропивницький, М.Л. Нашествіє варварів [Текст] : комедія у двох діях / М.Л. Кропивницький // Київська старовина. - 1994. - № 3. - С. 57-79.

Кропивницький, М.Л. Твори [Текст] / М.Л. Кропивницький. - Х. : Прапор, 2005. - 368 с.

Кропивницький, М.Л. Доки сонце зійде, роса очі виїсть [Текст] : для середн. та старш. шк. віку / М.Л. Кропивницький. - К. : Школа, 2009. - 224 с.

Кропивницький, М.Л. Доки сонце зійде, роса очі виїсть [Текст] / М.Л. Кропивницький // Дніпро. - 2009. - № 10. - С. 142-144.

Кропивницький, М.Л. Пьесы [Текст] / пер. с укр. - Л. - М. : Искусство, 1960. - 496 с.

ЖИТТЄВИЙ І ТВОРЧИЙ ШЛЯХ М.Л. КРОПИВНИЦЬКОГО

Книги

Берсон, М.С. Талант Марка Лукича Кропивницького [Текст] / М.С. Берсон // Тяжіння до духовності: сьогодні, вчора і завжди (проблема театральної інтерпретації української та зарубіжної літератури) : навч. посібник. - Миколаїв, 2007. - С. 23-25.

Берсон, М.С. Звідки Карий? : (І.К. Карпенко-Карий і М.Л. Кропивницький [Текст] / М.С. Берсон // Тяжіння до духовності: сьогодні, вчора і завжди (проблема театральної інтерпретації української та зарубіжної літератури) : навч. посібник. - Миколаїв, 2007. - С. 116-120.

Берсон, М.С. Служіння народу та мистецтву : (І.К. Карпенко-Карий і М.Л. Кропивницький) [Текст] / М.С. Берсон // Науково-методичні матеріали на допомогу самостійній роботі студентів : зб. статей. - Миколаїв, 2005. - С. 88-91.

Голота, В.В. Дебют М.Л. Кропивницького. Русско-украинские труппы. Царская цензура и украинский театр. Корифеи украинской сцены [Текст] / В.В. Голота // Театральная Одесса. - К., 1990. - С. 113-134.

Дурылин, С.Н. М.К. Заньковецкая и М.Л. Кропивницкий [Текст] / С.Н. Дурылин // Мария Заньковецкая : Жизнь и творчество. - К., 1962. - С. 109-115.

Жадько, В. Над сагою Інгул-ріки : повість-есе [Текст] / В. Жадько // Благословенне святим Миколаєм. - К., 2000. - С. 15-143.

Йосипенко, М. Марко Лукич Кропивницький [Текст] / М. Йо-сипенко. - К. : Держ. вид-во образотворч. мистецтва і муз. літ. УРСР, 1958. - 323 с.

Кирилюк, Є. Марко Кропивницький [Текст] / Є. Кирилюк // Слово, віддане народові : вибрані праці. - К., 1972. - С. 151-176.

Киричок, П.М. Марко Кропивницький : нарис життя і творчості [Текст] / П.М. Киричок. - К. : Дніпро, 1985. - 156 с.

Корифеї українського театру [Текст] : Матеріали про діяльність театру корифеїв. - К. : Мистецтво, 1982. - 309 с.

Кропивницький, М. Автобіографічні матеріали [Текст] / М. Кропивницький // Твори. В 6 т. Т.6. - К., 1960. - С. 85-239.

Кропивницький В.М. Из сімейної хроніки Марка Кропивницького : (Спогади про батька) [Текст] / В.М. Кропивницький. - К. : Мистецтво, 1968. - 214 с.

Лисенко, О. М.Л. Кропивницький [Текст] / О.М. Лисенко // М.В. Лисенко : (Спогади сина). - К., 1959. - С. 85-90.

М.Л. Кропивницький [Текст] // Николаевцы. 1789-1999 : энцикл. словарь. - Николаев, 1999. - С. 185.

М.Л. Кропивницький в фотографіях [Ізоматеріал]. - К. : Дніпро, 1983. - 10 фото.

М.Л. Кропивницький [Текст] // Акторська майстерність корифеїв. - К., 1973. - С. 33-61.

М.Л. Кропивницький [Текст] // Видатні постаті в історії України (ІХ-ХІХ ст.) : Короткі біографічні нариси. Історичні та художні портрети / В.І. Гусев. - К., 2002. - С. 348.

М.Л. Кропивницький [Текст] // Видатні постаті України / ред. М.І. Панов. - 2-ге вид., доп. - К., 2007. - С. 681-682.

М.Л. Кропивницький [Текст] // Енциклопедія українознавства. - Донецьк, 2001. - С. 213.

М.Л. Кропивницький [Текст] // Українські дожовтневі письменники : зб. літ.-крит. матеріалів. - К., 1985. - С. 163-166.

Марко Лукич Кропивницький [Текст] : зб. статей, спогадів і матеріалів. - К. : Мистецтво, 1955. - 532 с.

Мар'яненко, І.О. М.Л. Кропивницький та його театр [Текст] / І.О. Мар'яненко // Минуле українського театру : Зустрічі, творча праця. - К., 1953. - С. 9-91.

Меморіальний музей М.Л. Кропивницького в Кіровограді [Текст]. - К. : Мистецтво, 1986. - 47 с.

Мороз, З.П. М.Л. Кропивницький [Текст] / З.П. Мороз // В боротьбі за реалізм: Дослідження з історії української літератури. - К., 1966. - С. 182-204.

Новиков, А.О. Марко Кропивницький і українська драматургія другої половини ХІХ - початку

XX ст. [Текст] : автореферат дисер-тації на здобуття наукового ступеня доктора філологічних наук / А.О. Новиков. - К. : КНУ ім. Тараса Шевченка, 2007. - 36 с.

Новиков, А.О. Марко Кропивницький і Харківщина. Розвідки, гі-потези, документи [Текст] / А.О. Новиков. - Х. : Майдан, 2000. - 184 с.

Новиков, А.О. Слобожанський драматичний театр [Текст] : нариси історії : до 210-річчя постійного громадського театру в Харкові / А.О. Новиков. - Х. : ХДПУ, 2002. - 109 с.

Новиков, А.О. Художній універсум Марка Кропивницького [Текст] : монографія / А.О. Новиков. - Х. : Майдан, 2006. - 352 с.

Пільгук, І. Життя і творчість М.Л. Кропивницького [Текст] : (до 50-річчя з дня смерті) / І. Пільгук. - К. : Знання, 1960. - 40 с.

Пільгук, І. М.Л. Кропивницький – організатор, режисер, актор українського театру [Текст] / І. Пільгук. - К. : Кн. Палата України, 2000. - 165 с.

Рильський, М. Пам'яті Марка Лукича Кропивницького [Текст] / М. Рильський // Зібрання творів. У 20 т. Т.2. - К., 1983. - С. 299-300.

Сімович, В. М. Кропивницький. По ревізії. Передне слово [Текст] / В. Сімович // Праці в двох томах. Т.2. - Чернівці, 2005. - С. 350-353.

Смолянчук, М. Марко Кропивницький і його рідний край [Текст] / М. Смолянчук. - К. : Мистецтво, 1971. - 76 с.

Смолянчук, М.К. Ой літав орел [Текст] : іст. роман / М. Смолянчук. - Одеса : Маяк, 1969. - 283 с.

Спогади про М. Кропивницького [Текст] : зб. - К. : Мистецтво, 1990. - 216 с.

Станішевський, Ю.М. М. Кропивницький і М. Старицький – творці мистецтва сценічної режисури [Текст] / Ю.М. Станішевський // Миколаївщина в історії України : (книга для читання з краєзнавства). Ч. 2 / ред. Н. М. Огренич ; упор. В. П. Бойченко. - Миколаїв, 2009. - С. 66-68.

Стеценко, Л.Ф. М.Л. Кропивницький [Текст] / Л.Ф. Стеценко // Історія української літератури. У 8 т. Т.4. Кн. 2-га. Література 70-90-х рр. 19 ст. - К., 1969. - С. 293-327.

Театр Марка Кропивницького : Минуле та сучасне [ізоматеріал]: альбом / склад. В.П. Шурапов. - Кіровоград : Мавік, 2004. - 221 с. : іл.

Франко, І.Я. „Дай серцю волю, заведе в неволю” [Текст] / І.Я. Франко // Зібрання творів. У 50 т. - Т.27. - К., 1980. - С. 228-229.

Франко, І.Я. „Пошилися в дурні” М. Кропивницького [Текст] / І.Я. Франко // Зібрання творів. У 50 т. Т.29. - К., 1981. - С. 225.

Хінкулов, Л. М. Кропивницький [Текст] / Л. Хінкулов // Літера-турні зустрічі : Розповіді про письменників у Києві. - К., 1980. - С. 79-80.

Шаров, І. Кропивницький М.Л. [Текст] / І. Шаров // 100 видатних імен України. - К., 1999. - С. 210-212.

Статті

Вертій, О. Народні джерела психологізму драматургії Марка Кропивницького [Текст] / О. Вертій // Народна творчість та етнографія. - 1992. - № 1. - С. 3-12.

Возрождение „Затышка” [Текст] // Всеукраинские ведомости. - 1994. - 1 сентября. - С. 9.

Демянивская, Л. Корифей украинского театра [Текст] / Л. Демянивская // Под знаменем ленинизма. - 1990. - № 8. - С. 60-63.

Дмитренко, О. Розвиток драматургії і театру в другій половині XIX ст. : Вивчення творчості М. Старицького та М. Кропивницького у 10 класі [Текст] : інтегровані уроки (українська література й психологія) в медичних класах / О. Дмитренко // Українська література в загальноосвітній школі. - 2005. - № 2. - С. 18-23.

Загайкевич, М. Музичний світ Марка Кропивницького [Текст] / М. Загайкевич // Музика. - 1990. - № 4. - С. 23-24.

Киричок, П. „І сяде правда на покуті...” [Текст] : до 150-річчя з дня народження М.Л. Кропивницького / П. Киричок // Вітчизна. - 1990. - № 5. - С. 166-170.

Кропивницький, І. Батько українського театру [Текст] : до 125-річчя заснування Марком Кропивницьким театру корифеїв / І. Кропивницький // Українська культура. - 2007. - № 9. - С. 16-17.

Кропивницький на Харківщині [Текст] // Березіль. - 1995. - № 7/8. - С. 163-171.

Лобода, О.П. Дзеркало правдиве і вічне : компаративний аналіз повісті Бальзака „Гобсек” і драми

- Кропивницького „Глитай, або ж Павук” [Текст] / О.П. Лобода // Всесвітня література та культура. - 2003. - № 6. - С. 31-33.
- Макогон, В. Батько українського театру [Текст] / В. Макогон // Культура і життя. - 2005. - 18 травня. - С. 4.
- Нагірняк, З. „Для мене театр - передусім і після всього - храм...” [Текст] / З. Нагірняк // Народна армія. - 2009. - 26 березня. - С. 7.
- Новиков, А. Галерея портретів „нових людей” у драматургії Марка Кропивницького [Текст] / А. Новиков // Дивослово. - 2008. - № 5. - С. 44-47.
- Новиков, А. З історії дитячого театру Марка Кропивницького [Текст] / А. Новиков // Українська література в загальноосвітній школі. - 2007. - № 8. - С. 32-36.
- Новиков, А. Затишок Марка Кропивницького [Текст] / А. Новиков // Київська старовина. - 2002. - № 3. - С. 161-163.
- Новиков, А. Марко Кропивницький і українське театральне мистецтво [Текст] / А. Новиков // Дивослово. - 2004. - № 2. - С. 14-17.
- Новиков, А. Маловідома сторінка з творчого доробку М. Кропивницького [Текст] / А. Новиков // Дивослово. - 2003. - № 6. - С. 57.
- Новиков, А. Марко Кропивницький і українське театральне мистецтво [Текст] / А. Новиков // Дивослово. - 2004. - № 2. - С. 14-17.
- Новиков, А. Марко Кропивницький на Слобожанщині [Текст] / А. Новиков // Українська мова і література в школі. - 2003. - № 7. - С. 74-76.
- Новиков, А. Наша культура - з молотка, або хто врятує затишок - хутір Марка Кропивницького [Текст] / А. Новиков // Літературна Україна. - 2009. - 9 квітня. - С. 3.
- Новиков, А. „Скрутна доля” Марка Кропивницького [Текст] / А. Новиков // Українська мова і література в школі. - 2001. - № 3. - С. 81-83.
- Новиков, А. Тема національного відродження України в духовній спадщині М. Кропивницького [Текст] / А. Новиков // Дивослово. - 2001. - № 2. - С. 17-19.
- Новиков, А. „Титарівна” Тараса Шевченка й Марка Кропивницького [Текст] / А. Новиков // Українська мова і література в школі. - 2004. - № 3. - С. 67-70.
- Олексенко, С. Такое долгое жизненное странствие [Текст] / С. Олексенко // Рабочая газета. - 1990. - 8 мая.
- Паненко, В. Подвижник [Текст] / В. Паненко // Літературна Україна. - 1990. - 14 червня.
- Перепелиця, П. Заарештована п'єса : про п'єсу М. Кропивницького „Нашествіє варварів” [Текст] / П. Перепелиця // Київська старовина. - 1994. - № 3. - С. 52-56.
- Поліщук, В. Лицарі Мельпомени [Текст] : Михайло Старицький і Марко Кропивницький : до історії взаємин / В. Поліщук // Літературна Україна. - 2008. - 6 березня. - С. 1,8.
- Портрет М.Л. Кропивницького художника М. Павлусенко [Ізоматеріал] // Українська література в загальноосвітній школі. - 2000. - № 4. - С. 3 (обкл.).
- Стегній, В. Батько українського театру [Текст] / В. Стегній // Демократична Україна. - 2000. - 11 липня.
- Шубравська, О. М.Л. Кропивницький і фольклор [Текст] / О. Шубравська // Народна творчість та етнографія. - 1990. - № 2. - С. 50-56.
- Ярош, В.П. Стежками завіяними [Текст] : присвячується 110-річчю заснування М.Л. Кропивницьким класичного українського професійного театру та 10-річчю заснування Меморіального музею М.Л. Кропивницького / В.П. Ярош. - Кіровоград : Облуправління по пресі, 1992. - 97 с. : іл.

М. Кропивницький, М. Лисенко, М. Сидоренко
серед улюблених Київського аматорського
театру Лисенка. Фото 1880 р. Київ.

Бойченко, В. Велетень творчого духу [Текст] : (До 75-річчя з дня смерті Марка Кропивницького) / В. Бойченко // Миколаївщина в історії України : (книга для читання з краєзнавства). Ч. 2 / ред. Н.М. Огренич ; упор. В. П. Бойченко. - Миколаїв, 2009. - С. 68-69.

Бойченко, В. Геній нашої культури [Текст] / В. Бойченко // Ленінське плем'я. - 1985. - 23 трав.

Бойченко, В.П. Прес русифікації та український театр корифеїв [Текст] / В.П. Бойченко // 3 історії словесності Південного Прибужжя : навч. посібник для вузів; ред. В.П. Шкварець. - Миколаїв, 2005. - С. 37-42.

Внутреннее известие. Вознесенськ [Текст] // Южная Россия. - 1902. - 24 октября.

История городов и сел Украинской ССР. Николаевская область [Текст]. - К. : УСЭ, 1981. - 710 с.

М.Л. Кропивницький - С. 30, 89, 290, 369, 370, 378, 496, 583.

Карпенко, В. Південні шляхи корифеїв [Текст] / В. Карпенко // Тут біля самого моря : нариси, есе. - К., 1989. - С. 142-153.

Кропивницька-Рябова, О. Марко Кропивницький на Миколаївщині [Текст] / О. Кропивницька-Рябова // Південна правда. - 1965. - 7 травня.

Кропивницький в Николаеве [Текст] // Старый Вознесенск. - Николаев, 1994. - С. 19.

М.Л. Кропивницький у Вознесенську [Текст] // Радянська правда. - 1976. - 25 вересня.

Орел, В. Остання мандрівка артиста [Текст] / В. Орел // Прибузький комунар. - 1976. - 22 травня.

Петров, М. Маркове дитинство [Текст] : док. повість / М. Петров // Нове життя. - 1979. - 24, 27 лютого.; 4, 6, 8, 13, 15, 17, 20, 22, 24, 27, 29, 31 березня.; 14, 19, 24, 28 квітня.; 11, 17 травня.; 12, 14, 21, 23, 26 червня.

Пільгук, І. Життя і творчість М.Л. Кропивницького [Текст] / І. Пільгук. - К. : Знання, 1960. - 40 с.

М.Л.Кропивницький у Миколаєві - С. 14-20.

Поляновський, М. Голос Кропивницького [Текст] / М. Поляновський // Прибузький комунар. - 1972. - 20 травня.

Поляновський, М. Кропивницький читає вірші Шевченка [Текст] / М. Поляновський // Літературна Україна. - 1972. - 13 червня.

Слободянюк, Б. Кропивницький у Вознесенську [Текст] / Б. Слободянюк // Радянська правда. - 1965. - 6 травня.

Старовойт, Л.В. Театр корифеїв на Миколаївщині [Текст] / Л.В. Старовойт // Письменники Миколаївщини : літ.-крит. матеріали до курсу „Літературне краєзнавство” : навч. посібник. - Миколаїв, 2007. - С. 6-15.

Стеценко, М. Доля актора [Текст] / М. Стеценко // Південна правда. - 1980. - 14 травня.

Удовенчук, Л.А. Молдовка - Маркова любов [Текст] / Л. Удовенчук // Відкритий урок. - 2005. - 8 квітня. - С. 2.

Удовенчук, Л.А. Наш земляк – Марко Лукич Кропивницький [Текст] / Л.А. Удовенчук // Історія. Етнографія. Культура. Нові дослідження : V Миколаївська обласна краєзнавча конференція. - Миколаїв, 2004. - С. 308-310.

Удовенчук, Л.А. Наш земляк - отець українського театру : Детские годы М.Л. Кропивницького связаны с Молдавкой (ныне Козубовка) Доманевского района Николаевской области [Текст] / Л. Удовенчук // Южная правда. - 2005. - 12 апреля. - С. 3.

Умрихін, А. Кропивницький на Миколаївщині [Текст] / А. Умрихін // Трибуна хлібороба. - 1977. - 23 квітня.

Життєвими дорогами

Кропивницький Марко Лукич [Електронний ресурс] : біографія та творчість. - Режим доступу: <http://histpol.pl.ua/person/pers-11/pers11-026.htm>, вільний. - Загол. з екрану.

Марко Кропивницький (1840-1910) [Електронний ресурс] : біографія, скорочені твори, шкільні учнівські твори, статті. - Режим доступу: <http://www.ukrlit.vn.ua/author/kropivnitsky.html>, вільний. - Загол. з екрану.

100 видатних імен України: Кропивницький Марко Лукич [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrcenter.com/library/read.asp?id=1871&page=1>, вільний. - Загол. з екрану.

Марко Лукич Кропивницький [Електронний ресурс] : збірник статей, спогадів і матеріалів. - Режим доступу: <http://www.library.kr.ua/kray/kropivnickiy/index.html>, вільний. - Загол. з екрану.

Кропивницький Марко Лукич [Електронний ресурс] : про життя, мистецьку діяльність та розвиток реалістичної драматургії. - Режим доступу: <http://www.ukrlib.com.ua/bio/printout.php?id=177>, вільний. - Загол. з екрану.

Кропивницький Марко Лукич [Електронний ресурс] : стисла біографічна довідка. - Режим доступу: http://wek.kiev.ua/uk/Кропивницький_Марко_Лукич, вільний. - Загол. з екрану.

Марко Кропивницький [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ar-buz.narod.ru/ukrlit.files/Kropivnycky.html>, вільний. - Загол. з екрану.

Марко Лукич Кропивницький [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.regionalmuseum.kr.ua/krop02_u.html, вільний. - Загол. з екрану.

Родина Кропивницьких [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://who-is-who.com.ua/bookmaket/ukrfamily2006/1/7/1.html>, вільний. - Загол. з екрану.

Константинова, К. Євангеліє від Марка [Електронний ресурс] : спогади онука М.Л. Кропивницького // Дзеркало тижня. - 2007. - № 36. - Режим доступу до статті: <http://www.dt.ua/3000/3680/60640>, вільний. - Загол. з екрану.

Шаров, І.Ф. Марко Кропивницький (1840-1910) [Електронний ресурс] : драматург, актор, режисер, театральний діяч, композитор. - Режим доступу: <http://www.niklib.com/krapivnickiy/04.ua>, вільний. - Загол. з екрану.

Повні тексти творів

Кропивницький, М.Л. Глитай, або ж, Павук [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ukrlib.com.ua/books/printthebook.php?id=59&bookid=1>, <http://www.ukrcenter.com/library/read.asp?id=1290>, вільний. - Загол. з екрану.

Кропивницький, М.Л. Дай серцю волю, заведе в неволю [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.library.kr.ua/elib/kropivnitsky/serce/d1.html>, вільний. - Загол. з екрану.

Кропивницький, М.Л. Де зерно, там і полова [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrcenter.com/library/read.asp?id=4789>, <http://www.library.kr.ua/elib/kropivnitsky/zerno/d1.html>, вільний. - Загол. з екрану.

Кропивницький, М.Л. Доки сонце зійде, роса очі виїсть [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.niklib.com/krapivnickiy/1.ua>, <http://www.library.kr.ua/elib/kropivnitsky/dokisonce/d1.html>, <http://ukrlib.com.ua/books/printthebook.php?id=59&bookid=0>, <http://www.ukrcenter.com/library/read.asp?id=1289>, вільний. - Загол. з екрану.

Кропивницький, М.Л. Мамаша [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.library.kr.ua/elib/kropivnitsky/mamaha/d1.html>, вільний. - Загол. з екрану.

Кропивницький, М.Л. По ревізії [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.velib.com/book_ua.php?avtor=k8351&book=50711, вільний. - Загол. з екрану.

Кропивницький, М.Л. Пошились у дурні [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.velib.com/book.php?author=k_835_1&book=kropivnic%27kijj mark poshilis%27 u durni, вільний. - Загол. з екрану.

Кропивницький, М.Л. Розгартіяш [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrlife.org/main/evshan/bardak.htm>, <http://www.library.kr.ua/elib/kropivnitsky/rozgardiah/d1.html>, <http://www.ukrlife.org/main/evshan/bardak.htm>, вільний. - Загол. з екрану.

Кропивницький, М.Л. Старі сучки й молоді парості [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.library.kr.ua/elib/kropivnitsky/starisucki/d1.html>, вільний. - Загол. з екрану.

Драматургія та театральна діяльність

Волошина, М. Доля Марії Доленко [Електронний ресурс] : про першу акторську трупу М.Л. Кропивницького. - Режим доступу: <http://ktm.ukma.kiev.ua/2002/4/dolenko.html>, вільний. - Загол. з екрану.

Жадько, В.О. Вплив Марка Кропивницького на драматичну творчість Миколи Аркаса [Електронний ресурс] : народження опери «Катерина». - Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gileva/2010_32/Gileva32/15_doc.pdf, вільний. - Загол. з екрану.

Киричок, М.С. П'єса Лесі Українки „Камінний господар” і комедія М.Л.Кропивницького „Джигун” [Електронний ресурс]. -Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/Articles/KultNar/52_1/pdf_knp52_1_74-76.pdf, вільний. - Загол. з екрану.

Киричок, М.С. П'єса М.Л.Кропивницького „Дай серцеві волю, заведе у неволю” в українському літературному і театральному контексті другої половини XIX століття [Електронний ресурс] : автореф. дис. - Режим доступу: <http://www.lib.ua-ru.net/inode/5060.html>, вільний. - Загол. з екрану.

Киричок, П. Марко Кропивницький та театральне мистецтво Криму [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.niklib.com/krapivnickyy/03.ua>, вільний. - Загол. з екрану.

Кінзерська, Т. Учениця Марка Кропивницького [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.niklib.com/krapivnickyy/05.ua>, вільний. - Загол. з екрану.

Кокуленко, Б.Г. Кропивницький та український народно-сценічний танець [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.regionalmuse.um.kr.ua/bgk01_u.html, вільний. - Загол. з екрану.

Кропивницький, І. Батько українського театру [Електронний ресурс] // День. - 2008. - № 88. - Режим доступу до статті: <http://www.day.kiev.ua/201530>, вільний. - Загол. з екрану.

Максимова В. Мистецький подвиг акторів [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://region.odessa.gov.ua/Main.aspx?sect=Page&IDPage=607&id=1>, вільний. - Загол. з екрану.

Марко Кропивницький – видатний діяч українського театру [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://ostriv.in.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=1757&Itemid=-5, вільний. - Загол. з екрану.

Новиков, А. „Скрутна доба” Марка Кропивницького [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.niklib.com/krapivnickyy/02.ua>, вільний. - Загол. з екрану.

Новиков, А. Вечори на хуторі біля... печалі. Садибу батька українського театру продають з молотка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niklib.com/krapivnickyy/novikov01.ua>, вільний. - Загол. з екрану.

Новиков, А. Галерея портретів „нових людей” у драматургії Марка Кропивницького [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.niklib.com/krapivnickyy/novikov02.ua>, вільний. - Загол. з екрану.

Новиков, А. Гоголівські традиції у творчості драматургів театру корифеїв [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.niklib.com/krapivnickyy/novikov03.ua>, вільний. - Загол. з екрану.

Новиков, А. Дитячі п'єси-казки Марка Кропивницького [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.niklib.com/krapivnickyy/01.ua>, вільний. - Загол. з екрану.

Новиков, А. Драматургія Марка Кропивницького в контексті європейської літератури [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.niklib.com/krapivnickyy/novikov04.ua>, вільний. - Загол. з екрану.

Новиков, А. З історії українського професійного театру [Електронний ресурс] : до 125-річчя заснування М. Кропивницьким театру корифеїв. - Режим доступу: http://ifteatr.org.ua/load/z_istoriji_ukrajinskogo_profesijnogo_teatru/2-1-0-221, вільний. - Загол. з екрану.

Новиков, А. Из истории детского театра Марка Кропивницкого [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://promezhnost.ru/article1/1826.html>, вільний. - Загол. з екрану.

Орел, С. Український театр корифеїв – велика руїна [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.dt.ua/3000/3680/66430>, вільний. - Загол. з екрану.

Театр ім. М.Л. Кропивницького [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://region.in.ua/elisavet/teatr_u.html, вільний. - Загол. з екрану.

Ткаченко, Л. Батько українського театру [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://maupravo.kiev.ua/ua/arch_releases.html?m=publications&t=rec&id=1422&s=print, вільний. - Загол. з екрану.

Чарнецький, С. Театр [Електронний ресурс]: огляд українського театрального мистецтва та розвитку українського театру кінця XIX ст. на чолі з М.Л. Кропивницьким. - Режим доступу: <http://litopys.org.ua/krypcult/krcult50.htm>, вільний. - Загол. з екрану.

Чижевський, Д. Історія української літератури [Електронний ресурс] : про визначну роль театру М.Кропивницького в історії української реалістичної літератури. - Режим доступу: <http://izbornyk.org.ua/chyzh/chy19.htm>, вільний. - Загол. з екрану.

Шурапов, В. Благословенний Мельпомени рік або Знак долі [Електронний ресурс] : про театр імені Марка Кропивницького. - Режим доступу: <http://www.region.in.ua/elisavet/artist/book/bmr.pdf>, вільний. - Загол. з екрану.

Вшанування пам'яті М.Л. Кропивницького

Кіровоградський обласний академічний український музично-драматичний театр ім. М.Л. Кропивницького [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://7chudes.in.ua/info/620.htm>, вільний. - Загол. з екрану.

Меморіальний музей ім. М.Л. Кропивницького [Електронний ресурс]: експозиції, фотографії, афіші вистав трупи М.Л. Кропивницького. - Режим доступу: <http://www.regionalmuseum.kr.ua/index1.html>, вільний. - Загол. з екрану. - Мова укр., рос., англ.

Орел, С. «Сцена - мій кумир, театр - священний храм для мене» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.dt.ua/3000/3680/36522>, вільний. - Загол. з екрану.

Петричук, Н. Відзначення 125-ої річниці театру ім. М.Л. Кропивницького [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://vseok.org.ua/kropevn_tatr_4_statja, вільний. - Загол. з екрану.

Шурапов, В.П. Театру Марка Кропивницького – 120 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.region.in.ua/elisavet/artist/book/tmk_u.html, вільний. - Загол. з екрану.

ЗМІСТ

Передмова	3
Твори М.Л. Кропивницького	5
Життєвий і творчий шлях М.Л. Кропивницького	
<i>Книги</i>	6
<i>Статті</i>	9
М.Л. Кропивницький та Миколаївщина	12
М.Л. Кропивницький в Інтернет	
<i>Життєвими дорогами</i>	14
<i>Повні тексти творів</i>	15
<i>Драматургія та театральна діяльність</i>	16
<i>Вшанування пам'яті М. Л. Кропивницького</i>	19